

NEPŘÍMÁ OTÁZKA (REPORTED QUESTION)

V určitých situacích, např. když oslovíme neznámého člověka na ulici, může přímá otázka znít příliš úsečně či neslušně, proto obvykle dáváme přednost otázce nepřímé, která obsahuje nějaké uvozovací slovní spojení. Samotný dotaz je potom začleněn do jiné věty a pozbývá charakter přímé otázky, proto má stavbu oznamovací věty – sloveso stojí až za podmětem, nedochází k inverzi (výměna, obrácení) postavení podmětu se slovesem v přísudku. Nepřímá otázka je většinou uváděna tázacím zájmenem.

- **Can you tell me what** the time is?
- **Do you know what** the time is?
- **Can you tell me where** the Nováks live?

Nepřímá otázka nemusí být pouze součástí zdvořilostních obrátů, ale vyskytuje se vždy tehdy, když je dotaz začleněn do jiné věty, tedy např. po výrazech vyjadřujících neznalost, nejistotu, žádost o sdělení apod.:

- **I don't know what** the time is. (Nevím, kolik je hodin.)
- **I'm not sure** what the time is. (nejsem si jist, kolik je hodin.)
- **Ask him** what the time is. (Zeptej se ho, kolik je hodin.)
- **Tell me** what the time is. (Řekni mi, kolik je hodin.)
- **Can you tell me** what the time is? (Můžete mi říct, kolik je hodin?)

Nepřímá otázka může vzniknout i přepisem přímé řeči a opět má slovosled jako oznamovací věta a je uváděná spojkami **IF, WHETHER (jestli, zda)**, nebo tázacím zájmenem.

- He often asks me: „Do you play tennis?“
He often asks me if I play tennis.
- Lucy will ask me: „What will you do tomorrow?“
Lucy will ask me what I will do tomorrow.
- My parents sometimes ask me: „Would you like to study?“
My parents sometimes ask me if I would like to study.
- I will ask them: „Is there a post office here?“
I will ask them if there is a post office here.
- Mothers often ask their children: „Are you happy?“
Mothers often ask their children if they are happy.
- Jim has already asked Mary: „Where were you on Monday?“
Jim has already asked Mary where she was on Monday.

Po úvodní větě v minulém čase nastává v nepřímé otázce posun časů podle pravidel souslednosti v nepřímé řeči:

PŘÍTOMNÝ ČAS	▶	MINULÝ ČAS
PŘEDPŘÍTOMNÝ ČAS	▶	PŘEDMINULÝ ČAS
MINULÝ ČAS	▶	PŘEDMINULÝ ČAS
BUDOUCÍ ČAS	▶	PODMIŇOVACÍ ZPŮSOB

V nepřímé řeči se kromě časů často mění osobní, přivlastňovací a ukazovací zájmena, příslovce času a místa i některé další výrazy:

HERE	▶	THERE
THIS	▶	THAT
THESE	▶	THOSE
NOW	▶	THEN / IMMEDIATELY
AGO	▶	BEFORE / PREVIOUSLY
LAST WEEK	▶	THE PREVIOUS WEEK
YESTERDAY	▶	THE DAY BEFORE
NEXT WEEK	▶	THE FOLLOWING WEEK
TOMORROW	▶	THE FOLLOWING DAY
THIS MORNING	▶	THAT MORNING
TODAY	▶	THAT DAY

- He asked me: „What will you do on Sunday?“
He asked me what I **would** do on Sunday.
- They asked John: „Are you a student?“
They asked John if he **was** a student.
- The teacher asked me: „Have you learned?“
The teacher asked me if I **had** learned.
- He asked me: „Do you know Jim's brother?“
He asked me if I **knew** Jim's brother.
- She asked me: „Where did you buy this hat?“
She asked me where I **had bought that** hat.
- They asked Susan: „Will you travel England next year?“
They asked Susan if she **would** travel England **the following year**.